

สำนักงานศิลปวัฒนธรรม
ฝ่ายบริหารทั่วไป
ที่ สปท/3361/2060
รับ/ส่ง วันที่ 25 พ.ค. 2560

ที่ ๖/๒๕๖๐

ชมรมอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมและภาษาแห่งประเทศไทย
๕๕๕/๗๔ ถนนเหล่านาคี อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐

สปท/1336/60

เรื่อง การอบรมหลักสูตร ศิลปะการพูด การเป็นพิธีกร และการจัดพิธีกร
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล อธิการบดี หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด นายอำเภอ
คณบดี หัวหน้าส่วนราชการอำเภอ นายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์/กลุ่ม
ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานเอกชน
สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการและหลักสูตร ๑ ชุด (๒หน้า) ใบสมัคร ๑ แผ่น

ด้วยได้พิจารณาเห็นว่า ปัญหาในการพูดหรือในการเป็นพิธีกร มักสับสนในการใช้คำพูด เช่น
กำหนดการ หมายถึงกำหนดการ โอกาส วโรกาส คำไหนใช้ในอย่างไร คำว่า มหาบังสุกุล ใช้ได้หรือไม่ ที่พูดว่า ส่ง
เสด็จสวรรคาลัย ผิด ๒ แห่ง รวมถึงการจัดพิธีการที่มักมีปัญหา สะดุด ข้ามขั้นตอน พิธีกรพูดมากเกินไป ไม่มี
ความรู้ในแบบแผนประเพณี เช่น ถือพุ่มเงินพุ่มทอง ผิด ผิด บางหน่วยงานสับสนการใช้เครื่องทองน้อยในการ
ถวายราชสักการะ ใช้กี่ชุด ชุดไหนหันรูปเทียนไปทางไหน ล้วนต้องมีหลักและจัดให้ถูกต้องเพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของ
องค์กร เพื่อช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ ชมรมฯจึงได้จัดอบรมหลักสูตร ศิลปะการพูด การเป็นพิธีกร และการจัดพิธีกร
ขึ้นในวันเสาร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเวล ถนนราชวิถี อ.เมือง จ.นครปฐม (รุ่นที่ ๑) และในวันอาทิตย์ที่
๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมโกลเด้นซิตี ถนนเพชรเกษม อ.เมือง จ.ราชบุรี (รุ่นที่ ๒) โดยมีหนังสือคู่มือและ
บททวนความรู้ในการพูดและการปฏิบัติพิธีการภายหลังการเสด็จสวรรคตมอบให้ทุกท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความกรุณาได้ช่วยประชาสัมพันธ์และส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม โดยสามารถเลือก
อบรมในรุ่นที่สะดวก ข้าราชการที่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาให้เข้ารับการอบรม สามารถเบิกค่าลงทะเบียน
จากต้นสังกัด ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่แนบมาพร้อมนี้ โปรดศึกษาหลักสูตรและส่งใบสมัครให้ถึงชมรมฯ
ภายในวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ ด้วยจักขอบพระคุณมาก

๒๑๕.๐๐ ๖๖๕.๗๕.๐๐ ๖๓.๖๖.๐๐

ขอแสดงความนับถือ

เรียน ผชช.สป. ๑๑ ผอ.ส่วน และ ผอ.โครงการ
เพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้ทราบ

โดยทั่วกัน

(นายทองสุข มันทาร)

(นายธีระพล ตั้งสมบุญ)

ประธานชมรมอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมและภาษาแห่งประเทศไทย

ผชช.สป.๑๑ รักษาการแทน ผส.สป.๑๑
โทร. ๐๘-๑๘๗๘-๕๗๓๐ และ ๐๖-๓๙๑๖-๒๙๑๙

โทรสาร ๐-๔๓๙๑-๕๘๗๓, ๐-๔๓๒๔-๗๑๓๘

อีเมล woraphojm@hotmail.com เว็บไซต์ www.piteekorn.com

(นางสินอุดม อุตมคณาท)
สปท.สป.๑๑
๒๕ พ.ค ๒๕๖๐

กำหนดการอบรมหลักสูตร ศิลปะการพูด การเป็นพิธีกร และการจัดพิธีการ

เวลา ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน
เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	บรรยายตามหลักสูตรหัวข้อที่ ๑ - ๓ (มีพัก ๑๕ นาที)
เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พัก
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	บรรยายตามหลักสูตรหัวข้อที่ ๔-๖ (มีพัก ๑๕ นาที)
เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	ตอบคำถาม และปิดอบรม

ด่วนที่สุด
ที่ กท 0409.710-51

กระทรวงการคลัง
ถนนพหลโยธิน 6 กทม. 10400

18 มีนาคม 2548

เรื่อง การเบิกค่าลงทะเบียน
เรียน เอกอัครราชทูตกระทรวงการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน

สืบเนื่องจากปัจจุบันหน่วยงานอื่นซึ่งมิใช่ส่วนราชการ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ ที่ตั้งขึ้น โดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา เช่น มหาวิทยาลัยเอกชน สมาคม ชมรม ฯลฯ จัดฝึกอบรม ประชุม สัมมนา โครงการต่าง ๆ หรือร่วมจัดกับหน่วยงานดังกล่าว เพื่อเผยแพร่ความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อข้าราชการที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน แต่เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวได้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายเป็นค่าลงทะเบียน ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายทำนองเดียวกันที่เรียกหรืออย่างอื่นในอัตราสูงกว่าระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมของส่วนราชการ พ.ศ. 2545 ทำให้หัวหน้าส่วนราชการที่มีความประสงค์ส่งข้าราชการเข้าร่วมฝึกอบรม ประชุม สัมมนาไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกินจากระเบียบดังกล่าวได้

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วขอเรียนว่า ตามนโยบายปฏิรูประบบราชการภาครัฐ ส่วนราชการต้องปฏิบัติงานแบบมุ่งเน้นผลงานและผลลัพธ์เป็นหลัก โดยมีเป้าหมายเพื่อกระจายความรับผิดชอบในการบริหารการเงินให้หน่วยงานภาครัฐมีอิสระและความคล่องตัวมากขึ้นที่จะใช้จ่ายเงินงบประมาณ ในการจัดทำผลิตผลและบริการตามพันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบกันเพื่อให้เกิดความสะดวก คล่องตัวและลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้แก่ส่วนราชการ จึงเห็นควรอนุมัติเป็นหลักการให้ส่วนราชการเบิกจ่ายค่าลงทะเบียน ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายในทำนองเดียวกันที่เรียกหรืออย่างอื่นได้เท่าที่จ่ายจริงตามที่หน่วยงานผู้จัดเรียกเก็บ โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะพิจารณาตามความจำเป็น เหมาะสม และคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ถ้าเนาถูกต้อง

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกอบ คันธยาพงศ์)
รองปลัดกระทรวงการคลัง

(นายทองสุข มั่นตาทร)
ผอ.ศตร.ข.8

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสายงานคณะมนตรี

กรมบัญชีกลาง
สำนักมาตรฐานด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง
กลุ่มอนุมัติพิเศษ
โทร 0-2273-9616 ต่อ 4462
โทรสาร 0-22739543
www.mof.go.th/sab/

กำหนดการและหลักสูตร "ศิลปะการพูด การเป็นพิธีกร และการจัดพิธีการ"

บรรยายโดย อ.ทองสุข มันทาทพร ปธ.๘ ศษ.ม.(บริหาร) อดีต ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา

เวลา ๐๘:๓๐ น.ลงทะเบียน

เวลา ๐๙:๐๐ น.บรรยายหัวข้อที่ ๑-๓

เวลา ๑๓:๐๐ น.บรรยายหัวข้อที่ ๔-๖ ปิดการอบรมไม่เกินเวลา ๑๖:๓๐ น.

วัตถุประสงค์หลัก ต้องการให้มีพิธีกรที่รู้ครบ ๕ มิติ คือ ด้านภาษา ศาสนา ประเพณี วิชาการ และราชสำนัก

๑.หลักการพูดเบื้องต้น เช่นบันไดขั้นสู่การพูดเป็น การเรียบเรียงเนื้อหา การใช้สคริปต์และโน้ตย่อ หลักการใช้ไมโครโฟน หลักการพูดแบบกะทันหัน การพูดแทนเจ้านาย การพูดในโอกาสงานมงคล การพูดเพื่อให้เข้าใจง่าย การพูดเชิงบวกแบบสุภาพและสร้างสรรค์ สาธิตการแทรกมุขประกอบการบรรยายให้คลายเครียดตลอดวัน

๒.การพูดแบบผู้ผ่านการอบรมมาดี เบื้องลึกภาวะสับสนทางภาษาภายหลังการเสด็จสวรรคต ทำไมจึงห้ามใช้ว่าส่งเสด็จสู่สวรรคาลัย มีหลักฐานราชการและหลักฐานจากสำนักงานเลขานุการสมเด็จพระสังฆราชมายืนยัน วลีว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศ ใช้ได้หรือไม่ พระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บางคนอ่าน ประ-ระ-มิน-มะ-หา บางคนอ่าน ประ-ระ-มิน-ทะ-ระ-มะ-หา บางคนอ่าน ประ-ระ-มิน-ทะ มะ-หา ...อธิบายโดยละเอียดและสรุปว่าควรอ่านอย่างไร ทำไมไม่ควรใช้ว่า ถวายความอาลัย แล้วจะใช้อย่างไร

แก้ไขคำพูดที่มักสับสน เช่น กำหนดการ หมายถึงกำหนดการ อย่าเข้าใจว่า ในงานรัฐพิธีต้องใช้ คำว่าหมายกำหนดการ ทุกครั้ง บังสกุล มหาบังสกุล ไตรบังสกุล รูปเทียน เทียนรูป ไทยธรรม ไทยทาน ต่างกันอย่างไร โอกาส วโรกาส (ใช้ผิดกันมาก) มรรคทายก เกษียณอายุ ๗พณฯ เลิกใช้เด็ดขาด การพูดเชิญชวนที่มอวยพร พูดจบแล้วมีขั้นตอนอย่างไร งานไหนใช้ภาษาระดับไหนใน ๕ ระดับ การเรียกพระ เจ้าอธิการ พระอธิการ พระครู เจ้าคุณชั้นต่างๆ ไม่เหมือนกัน งานไหนใช้ว่า ชักผ้าบังสกุล งานไหนใช้ว่า พิธีกรรมผ้าบังสกุล ไม่เหมือนกัน

พิธีกรคนหนึ่งพูดว่า "ขออาราธนาในมณฑลพระเดชพระคุณเจ้าพระปรีชา เขมรโต เป็นองค์พิจารณาผ้ามหาบังสกุล" อย่างนี้ผิดหลักภาษาอย่างน้อย ๖ แห่ง มีคำตอบในวันอบรม จะชี้แจงว่า ทำไมไม่ควรใช้ มหาบังสกุล ในทุกกรณี แม้แต่ในพิธีพระราชทานเพลิงศพบุคคลสำคัญ

และการพูดแบบพิธีกร เช่นการเกริ่นนำ การชักซ้อม การเชิญประธาน ๓ แบบ จะเอ่ยชื่อประธาน หรือเอ่ยตำแหน่งของท่านก่อน ต้องมีหลัก การแนะนำวิทยากรแบบใหม่ และการขอบคุณวิทยากรแบบไม่เสียความรู้สึก

๓.ความสำคัญของพิธีกร พิธีกร มีตัวอย่างคำพูดที่โฆษกงานวัดท่านหนึ่งพูดจนวัดต้องสูญเสียรายได้เป็นแสนโฆษก กับ พิธีกร ต่างกัน ถ้ามีวัดแต่พูด ขาดการเตรียมการ พิธีกรไม่เรียบร้อย สะดุด ขำขันตอน ไมโครโฟนมีปัญหา รูปเทียนจุดติดยาก อย่างนี้เรียก พิธีเกิน บางคนพูดผิดหลักศาสนา เช่นพูดว่า ส่งดวงวิญญาณไปสู่สัมปรายภพ ผิด ๒ แห่ง นักปราชญ์หรือพระสงฆ์ได้ฟังก็ตำหนิ หลักสูตรนี้จึงเน้นให้เข้าถึงบทบาทพิธีกรอย่างแท้จริง เน้นการพูดถูกต้อง การจัดการ การประสานงาน ทั้งด้านพิธีศาสนา ประเพณีไทย พิธีราชการ และแบบแผนของราชสำนัก เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ ที่ดีต่อองค์กรและสร้างศรัทธาแก่ผู้พบเห็น

(พลิก)

๔.พิธีการศาสนา หนังสือสวดมนต์ที่พิมพ์แจก บางเล่มผิดมาก เชื่อถือไม่ได้ เช่นอาราธนาพระปริตรว่าสัพพะทุกขา
วินาสาเย อย่างนี้แปลว่า ไม่ให้ทุกข์สิ้นไป รวมแล้วผิด ๑๒ แห่ง กล่าวสัคเค ผิด ๕ เช่น จะยันตุ เทวา แปลว่า
ขอให้เทวดาหนีไป ต้องเป็น จายันตุ เทวา จึงเป็นการชุมนุมเทวดา อโรคยา ปรมา ลาภา นี้ เขียนผิด อ่านผิดกัน
ทั่วประเทศ

การจัดโต๊ะหมู่บูชา โอกาสใดต้องมีธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ โอกาสใดไม่ต้องมี หลักการเป็น
ประธาน จุดเทียนก็เล่ม เล่มไหนก่อน คำนับก็ครั้ง ผู้ร่วมพิธีประนมมือตอนไหน ห้ามถวายข้าวพระพุทธรูป แล้วจะทำ
อย่างไร งานใดพระสงฆ์จึงใช้พัดยศ ห้ามพิธีกรจุดธูปเทียนเสียเอง ห้ามใช้ไมโครโฟนของประธาน อาราธนาศีลไม่
ต้องตั้งนะโม เพราะอะไร อาราธนาศีลคนเดียวเปลี่ยน ยาจา มะ เป็น ยาจามิ ไม่ถูกต้องทั้งหมด อาราธนาศีลอย่างไร
ถ้าผิดศีลข้อเดียว ไม่ให้เป็นผิดทั้ง ๕ หลักการทอดผ้าบังสุกุลที่สืบทอดประเพณีโบราณ งานใดไม่ต้องกล่าวคำถวาย
ควรมิมนต์พระเดินไปประพรมน้ำพุทธรมนต์หรือไม่ หรือจะพัฒนาอย่างไร พิธีกรชาวบ้านมักผิดในเรื่องใดบ้าง ห้ามจับ
มือประธานเวลากรวดน้ำ มีภาพการกรวดน้ำมหัศจรรย์ที่สุดในโลก มีคำถวายทานอุทิศเจาะจงแต่พระบาทสมเด็จพระ
พระปรมาภิไธยมหากุมิพลอดุลยเดช ด้วย ทุกข้อสงสัย มีคำตอบให้ในวันอบรม

๕.เกร็ดความรู้ต่าง ๆ เพลงมหาฤกษ์ มหาชัย ต่างกันอย่างไร (มีสาธิต) พุ่มเงินพุ่มทองที่มียอดเป็นฉัตรใช้ได้หรือไม่
พุ่มเงินพุ่มทอง ถ้อยอย่างไร วางอย่างไร ช้ายหรือขวาของใคร ช้างโดยมีเอกสารราชการยืนยัน เปิดเผยความ
ซ้ำซ้อนและผิดพลาด รวมถึงการไม่มีเอกภาพในการสั่งการของส่วนกลางหลายหน่วยงานเกี่ยวกับพุ่มเงินพุ่ม
ทอง และเครื่องทองน้อย ในช่วงที่เสด็จสวรรคตใหม่ ๆ แล้วที่จริงจะตั้งหรือวางอย่างไร ในกรณีปกติ กับกรณี
อุทิศพระราชกุศล รายละเอียดงานสำคัญ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา พิธีพุทธาภิเษก วางศิลาฤกษ์ งานมงคล
สมรสแบบไทย รดน้ำก่อนเจิม หรือเจิมก่อน ด้วยน้ำไหน ประธานรดน้ำศพพระราชทานก่อนหรือหลังผู้อื่น
คนธรรมดาถึงแก่กรรม ญาติขอพระราชทานเพลิงศพได้หรือไม่ งานศพทั่วไปประธานสงฆ์กับประธานฆราวาสใคร
วางดอกไม้จันทร์ก่อน รายละเอียดการขอพระราชทานและพิธีการพระราชทานเพลิงศพ ทำไมจึงห้ามมิมนต์พระสงฆ์
เป็นประธานในพิธีพระราชทานเพลิงศพ การประกอบพิธีที่มีฤกษ์ วันไหน ประธานควรหันหน้าไปทางไหน
จึงเป็นสิริมงคล

๖.มารยาทไทยในพิธีการ โอกาสไหนไม่ต้องประนมมือ งานไหนแม้ขณะพระสงฆ์ยะถาสัพพี ก็ไม่ต้องประนมมือ
สงฆ์หรือไม่ว่า พระราชพิธีในพระบรมมหาราชวัง บางครั้งก็ประนมมือ บางครั้งไม่ประนมมือ โอกาสไหนไม่ต้อง
ถอดรองเท้า การไหว้ระดับต่าง ๆ การถวายความเคารพในการเข้าเฝ้า การเอางาน การมอบเครื่องราชย์ที่หน่วยงาน
จัดเอง ทำอย่างไรจึง จะถูกต้อง โอกาสไหน สามิภรรยาจะไม่นั่งด้วยกัน ที่ชุดรับแขกเรานั่งได้ใหม่ ถ้าต้องนั่ง
นั่งอย่างไร ชักซ้ายหรือขวาของผู้ใหญ่ มารยาทในงานศพ ศพพระกราบอย่างไร การร่ำว อย่าเวียนขวาแบบเวียน
เทียน การเดินหน้ากับเดินตามต่างกันอย่างไร และการแต่งเครื่องแบบที่ถูกต้องของพิธีกรในวันสำคัญ

มีหนังสือคู่มือที่ปรับปรุงความรู้เกี่ยวกับคำพูดและการปฏิบัติพิธีการภายหลังการเสด็จสวรรคต มอบทุกท่าน
ค่าลงทะเบียน ท่านละ ๘๐๐ บาท รวมค่าหนังสือ ค่าอาหารกลางวัน ค่าวุฒิปัตร และอาหารว่างแล้ว

ใบสมัครเข้าร่วมการอบรม

หลักสูตร ศิลปะการพูด การเป็นพิธีกร และการจัดพิธีการ

เขียนที่.....

.....

โทร.....

ข้าพเจ้า (และคณะ) ผู้มีชื่อข้างล่างนี้ ขอสมัครเข้าร่วมการอบรมหลักสูตร ศิลปะการพูด การเป็นพิธีกร และการจัดพิธีการ (ค่าลงทะเบียนท่านละ ๘๐๐ บาท รวมค่าอาหารกลางวัน อาหารว่างและค่านั่งสคู่มือแล้ว)

(สามารถเลือกเข้าอบรมในรุ่นที่ท่านสะดวก)

รุ่นที่ ๑ ณ โรงแรมเวล ถนนราชวิถี อ.เมือง จ.นครปฐม วันเสาร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๐

รุ่นที่ ๒ ณ โรงแรมโกลเด้นซิตี ถนนเพชรเกษม อ.เมือง จ.ราชบุรี วันอาทิตย์ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๐

(โปรดเขียนให้ชัดเพื่อความถูกต้องของวุฒิบัตร และกรอกเลข ๑ หรือ ๒ ตามที่เลือก ท้ายชื่อทุกท่าน)

๑.....รุ่นที่..... ๒.....รุ่นที่.....

๓.....รุ่นที่..... ๔.....รุ่นที่.....

๕.....รุ่นที่..... ๖.....รุ่นที่.....

(หากเกิน ๖ ท่าน กรุณาใช้เอกสารแนบ) รวมรุ่นที่ ๑คน รวมรุ่นที่ ๒คน

(ลงชื่อ)..... วันที่/...../๒๕๖๐

(.....) ผู้สมัคร หรือผู้แทนกรณีหลายคน

โปรดทราบ

๑.ส่งใบสมัคร ทางโทรสาร หมายเลข ๐-๕๓๙๑-๕๘๗๓ , ๐-๕๓๒๔-๗๑๓๘ หรือส่งทางอีเมล woraphojm@hotmail.com หรือ สมัครทาง www.piteekorn.com ภายในวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ รายละเอียดเพิ่มเติมสอบถามได้ที่โทรศัพท์หมายเลข ๐๘-๑๘๗๘-๕๗๓๐ หรือ ๐๖-๓๙๑๖-๒๙๑๙

๒.สมัครแล้ว ชมรมฯ จะประกาศชื่อผู้สมัครทาง www.piteekorn.com (ไม่ตอบรับเป็นจดหมาย)

๓.โอนเงินค่าลงทะเบียนเข้าบัญชีหมายเลข ๕๙๑-๐-๐๕๘๖๙-๙ ธนาคารกรุงไทย ออมทรัพย์ สาขา อัมพวัน ชื่อบัญชี อนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมและภาษาแห่งประเทศไทย แล้วแจ้งการโอนทางอีเมล หรือโทรสาร หรือทางโทรศัพท์ และกรุณาถือหลักฐานการโอนไปในวันอบรมด้วย

๔.ไม่สะดวกโอนเงิน จะชำระหน้างาน กรุณาขีดเส้นใต้ข้อความต่อไปนี้ "จะชำระในวันอบรม"

๕.แต่งกายไว้ทุกข์ หรือ สุภาพ

(มีหนังสือคู่มือที่ปรับปรุงคำพูดและการปฏิบัติพิธีการภายหลังการเสด็จสวรรคต มอบให้ทุกท่าน)